

Handlingsprogram för skydd mot olyckor 2016–2019

Område Hälsa och omsorg	Program	Plan Riktlinje	Tjänsteföreskrift
Fastställd KF 2015-12-07 § 151	Giltighetstid	Reviderad	Diarienummer KS 2015/488

Innehåll

Inledning	3
1 Lagstiftning	3
2 Ansvar och organisation.....	3
2.1 Ansvar	3
2.2 Organisation.....	4
2.3 Psykosocialt stöd vid större olyckor	4
3 Risker i Kramfors kommun.....	5
3.1 Beskrivning av kommunen och dess riskmiljöer	5
3.2 Övergripande risk- och sårbarhetsanalys	5
3.2.1 Naturolyckor	7
3.2.2 Olyckor.....	7
3.2.3 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem.....	8
3.2.4 Antagonistiska hot och social oro	8
3.2.5 Sjukdomar	9
3.3 Övriga risker	9
3.4 Prioriterade verksamhetsområden.....	9
4 Mål	10
4.1 Nationella mål	10
4.2 Kommunens mål	10
4.2.1 Kommunens övergripande mål	10
4.2.2 Kommunens säkerhets- och prestationsmål.....	11
5 Samverkande dokument och parter.....	13
6 Uppföljning	13
7 Nomenklatur.....	14

Inledning

Enligt lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778) ska en kommun ha ett handlingsprogram som beskriver målen för kommunens förebyggande verksamhet gällande de risker som kan leda till räddningsinsats. Det ska också finnas ett handlingsprogram för kommunens förmåga att utföra räddningsinsats såväl i fredstid som under höjd beredskap. I programmet ska också anges hur kommunens förebyggande verksamhet är ordnad och hur den planeras. Kramfors kommun har ett program för kommunens förebyggande arbete och Räddningstjänsten Höga kusten Ådalen har ett program för räddningsinsats i de tre ingående kommunerna; Kramfors, Härnösand och Sollefteå. Kommunstyrelsen ansvarar för handlingsprogrammet.

1 Lagstiftning

I enlighet med Lag om skydd mot olyckor (SFS 2003:778) ska kommunen upprätta ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och för räddningstjänst. Handlingsprogrammet ska beskriva mål för arbetet med skydd mot olyckor samt ta upp risker för olyckor som kan föranleda räddningsinsats (t ex bränder, trafikolyckor, ras, skred). Räddningstjänsten Höga kusten – Ådalen står för delen som rör räddningstjänstverksamhet samt delar av den förebyggande verksamheten. Kramfors kommun har även ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och detta tar upp olyckor som inte nödvändigtvis leder till en räddningsinsats, t ex fallolyckor.

Lagen innehåller bestämmelser om de åtgärder som den enskilde, staten och kommunerna ska vidta till skydd mot olyckor. I lagen anges övergripande nationella mål som ska kompletteras med lokala mål för verksamheten. Lagen förtydligar den enskildes ansvar, behovet av planering av åtgärder såväl före, under som efter olyckan samt flexibilitet i lokala lösningar och målstyrning.

Det primära ansvaret för brandskyddet i byggnader och andra anläggningar ligger på ägaren eller nyttjanderättshavaren. För byggnader och anläggningar där sannolikheten för brand eller konsekvenserna för brand är stora ställs särskilda krav på brandskyddet. Kommunen som ägare eller nyttjanderättshavare har enligt lagen om skydd mot olyckor, i likhet med övriga fastighetsägare och nyttjanderättshavare, skyldigheter att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete.

2 Ansvar och organisation

2.1 Ansvar

Kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet är ett övergripande program där varje förvaltning har ansvar för trygghets- och säkerhetsarbetet inom sina respektive ansvarsområden.

Kommunstyrelsen har inför kommunfullmäktige det övergripande ansvaret för att samordna arbetet utifrån de intentioner som finns enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO).

Målsättningarna i handlingsprogrammets olika prioriterade områden ska omsättas i olika aktiviteter där ansvarsförhållandena klarläggs inom respektive område. Inom ett verksamhetsområde bryts målen ner till aktiviteter på en konkret nivå och ger då en tydlig beskrivning av vilket förebyggande arbete respektive förvaltning förväntas genomföra. Planerade aktiviteter ska ingå i berörda förvaltningars verksamhetsplan.

2.2 Organisation

Politiskt ansvarig för kommunens säkerhetsarbete är kommunstyrelsen. För att aktivt kunna arbeta med säkerhetsfrågor finns en säkerhetssamordnare som leder arbetet. I Kramfors kommun finns sedan 2011-07-01 Rådet för folkhälsa, trygghet och säkerhet, FTS, som är en sammanslagning av tidigare Brottsförebyggande rådet, Kommunala pensionärsrådet samt Handikapprådet. Under detta råd ska allt förebyggande arbete samlas och med ett gemensamt råd kan arbetet effektiviseras och kommunen ha ett bättre helhetsgrepp på de olika aspekterna av det förebyggande arbetet. Det skapar också möjlighet att få ett vidare perspektiv och en ökad samsyn på olika sakfrågor genom att blanda många olika intressenter i samma gruppering.

Rådet ska också kunna fungera som remissinstans för olika planer inom kommunen som berör de olika intresseområdena, till exempel översiktsplan och handlingsprogram för skydd mot olyckor. Till FTS finns ett antal fasta och tillfälliga arbetsgrupper där det konkreta arbetet sker; ungdomsgrupp, säkerhetsgrupp, fallförebyggande grupp, arbetsgrupp mot relationsvåld, integrationsgrupp samt pensionärsgrupp.

Inom kommunen finns också ett krishanteringsråd med deltagande av ett flertal näringslivsföreträdare inom kommunen förutom de kommunala förvaltningarna och bolagen samt Svenska kyrkan, landstinget och Polisen med flera. Krishanteringsrådet träffas en gång varje år för att bygga upp relationer, främst inom informationsområdet, för krishantering.

2.3 Psykosocialt stöd vid större olyckor

Vid en olycka eller annan större händelse kan det finnas behov av särskild psykosocial omsorg inklusive öppnande av uppsamlingsplatser, stödcentra med mera för berörda. Inom Kramfors kommun finns en POSOM-organisation som är organiserad, övad och utbildad. Organisationen består av en central samordningsgrupp samt ett antal resurspersoner. Resurspersonerna har till uppgift att:

- Ge stöd till drabbade anhöriga
- Organisera stödcentra
- Samordna resurser
- Upprätta kontakter med andra berörda hjälpinsatser

Räddningschef i beredskap och polisens vakthavande befäl samt kommunens krisledningsgrupp har mandat att begära hjälp av POSOM-organisationen. Förfrågan ska ställas till ordförande eller dennes ersättare som i sin tur kallar in övriga samordningsgruppen och/eller resurspersoner efter behov.

3 Risker i Kramfors kommun

3.1 Beskrivning av kommunen och dess riskmiljöer

Kramfors kommun har cirka 18 350 invånare fördelade över 1 706 kvadratkilometer och ligger nästan mitt i Sverige och centralt i Norrland. Från Kramfors når man inom 10 mil 250 000 människor och inom 20 mil cirka en halv miljon. 28,6 % av invånarna är 2015 över 65 år. Inom kommunen finns ett flertal mindre tätorter förutom Kramfors stadskärna. Det finns två gymnasieskolor, en fristående och tio kommunala grundskolor samt ett tjugotal förskolor i kommunen samt eftergymnasial utbildning i form av Studiecentrum och Träakademien. Kommunen har ett gemensamt räddningstjänstförbund, Räddningstjänsten Höga kusten – Ådalen, tillsammans med Härnösands och Sollefteå kommuner.

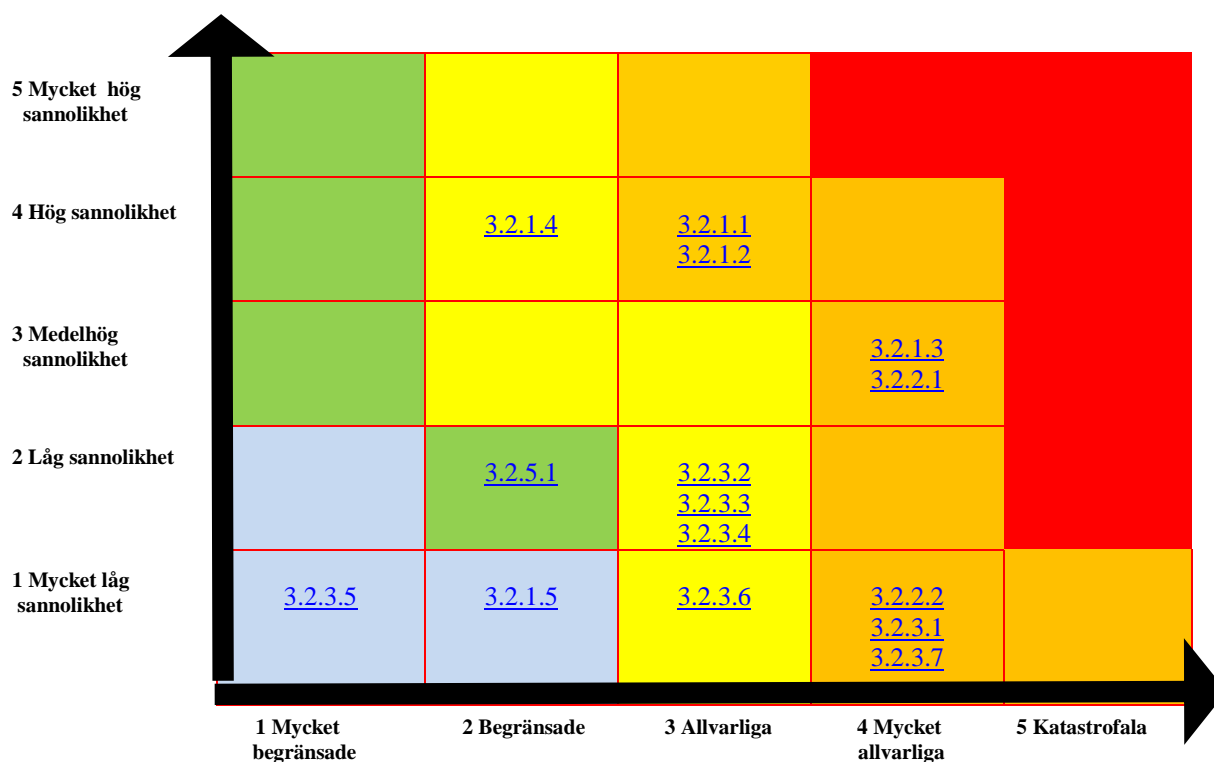
Kommunens näringsliv är traditionellt baserat både på skogsindustri och mekanisk industri men även tjänstesektorn har under senare år vuxit med Folksam Tjänstecenter. Större industrier och tjänsteföretag är bland annat Folksam Tjänstecenter med cirka 400 anställda, Mondi Packaging AB med cirka 300, Gerdins Group i Mjällom cirka 160, Elpress med cirka 150, SCA med cirka 80, Nordhydraulic med cirka 140, Polarbageriet Omne med cirka 70 anställda och Träteam med cirka 50 anställda. Kommunen är den största arbetsgivaren med cirka 1 650 anställda.

Kommunen har, tillsammans med Sollefteå kommun, en flygplats med dagliga avgångar till Stockholm/Arlanda och för närvarande Gällivare. Sedan Ådalsbanan och Botniabanan färdigställt finns mycket goda kommunikationsmöjligheter med tåg vilket väsentligt ökat potentialen till pendling. Till exempel kan man pendla till Umeå på en timme och 40 minuter och till Sundsvall på cirka en timme och 20 minuter.

På kommunens stora yta finns ett antal riskmiljöer inom olika verksamhetsområden där aktiva olycksförebyggande och skadeavhjälpande åtgärder ska genomföras. En övergripande riskinventering har genomförts, en så kallad grovanalys av vad som kan inträffa, sannolikhet att det ska inträffa och tänkbara konsekvenser av respektive händelse. Resultatet har sammanställts i en riskmatris med en kort beskrivning av varje risk. Därefter har fördjupade analyser gjorts.

3.2 Övergripande risk- och sårbarhetsanalys

Kramfors kommun har tagit fram en övergripande risk- och sårbarhetsanalys för händelser som kan betecknas som samhällsstörningar enligt matris nedan:

Risk:

1	Mycket hög risk
2	Hög risk
3	Medelhög risk
4	Låg risk
5	Mycket låg risk

Sannolikhet:

Sannolikhet		Återkomsttid
1	Mycket låg	< 1 gång per 100 år
2	Låg	1 per 50-100 år
3	Medelhög	1 per 10-50 år
4	Hög	1 per 1-10 år
5	Mycket hög	1 per år

Konsekvenser:

1	Mycket begränsade	Små direkta hälsoeffekter, mycket begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot enskild samhällsfunktion.
2	Begränsade	Måttliga direkta hälsoeffekter, begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot flera samhällsinstitutioner.
3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.

Konsekvensbedömningarna är grova uppskattningar. Det har varit svårt att göra en rättvis bedömning eftersom nivåerna innehåller flera olika kriterier. Om något av kriterierna uppfylls inom respektive nivå har den allvarligaste nivån bedömts i matrisen. (Till exempel kanske en händelse inte får konsekvenser för liv och hälsa men den kan få katastrofala ekonomiska konsekvenser eller leda till grundmurad misstro mot samhället.) För mer information se kommunens övergripande risk- och sårbarhetsanalys.

3.2.1 Naturolyckor

Naturolyckor kan, beroende på omfattning, drabba samtlig infrastruktur, medföra avbrott i VA-verksamhet och orsaka personalbrist på grund av svårigheter att ta sig till arbetet om vägar och kommunikationer drabbats. Informationsbehovet kan bli omfattande.

3.2.1.1 Storm/snöoväder

Allvarliga konsekvenser – hög sannolikhet.

Matrisen avser att händelsen leder till svår störning i viktig samhällsfunktion eller i kommunikationerna.

3.2.1.2 Översvämning/Höga flöden

Allvarliga konsekvenser - hög sannolikhet.

Matris avser cirka 300 millimeter regn på 2–3 veckor i redan mättad mark under månadsskiftet juli-augusti.

3.2.1.3 Ras och skred

Mycket allvarliga konsekvenser – medelhög sannolikhet.

Matris avser område som förstör viktig infrastruktur och kommunikationer.

3.2.1.4 Stor skogsbrand

Begränsade konsekvenser – hög sannolikhet.

Matrisen avser en brand i stora skogsklädda områden nära tät bebyggelse.

3.2.1.5 Dammbrott

Begränsade konsekvenser – mycket låg sannolikhet.

Konsekvenserna bedöms begränsade eftersom det skulle röra mindre delar av kommunens geografiska område men skulle kunna leda till egendomsskador, el-/teleavbrott, skador på vägar, järnvägar och broar miljöskador och förorening av vattentäkter.

3.2.2 Olyckor

Olyckor belastar i första hand räddningstjänst, ambulans och polisväsende. De kan medföra ett stort informationsbehov och samordningsbehov. Beroende på omfattning kan det behövas insatser av Posom om samhällets ordinarie resurser inte räcker till.

3.2.2.1 Spridning av farliga kemiska ämnen

Mycket allvarliga konsekvenser – medelhög sannolikhet.

Matris avser händelse som inträffar nära större folksamling eller i tätort och att kemikalierna är mycket hälsofarliga.

3.2.2.2 Svår olycka med omfattande personskador eller dödsfall

Mycket allvarliga konsekvenser – mycket låg sannolikhet.

Matrisen avser en händelse med omfattande personskador eller dödsfall som följd; exempelvis olycka med allmänna transportmedel, brand eller explosion.

3.2.3 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

Alla verksamheter i dagens samhälle är, i varierande omfattning, beroende av IT och el samt kommunikationer. Avbrott i den tekniska infrastrukturen kan, beroende på omfattning, få mycket allvarliga konsekvenser.

3.2.3.1 Svår störning i elförsörjningen

Mycket allvarliga konsekvenser – mycket låg sannolikhet.

Matrisen avser regionalt avbrott i stora delar av kommunen under en vecka och med temperaturer – 10 grader eller lägre.

3.2.3.2 Svår störning i vattenförsörjningen

Allvarliga konsekvenser - låg sannolikhet.

Matrisen avser att stor del av kommunen blir utan vatten i tre dygn.

3.2.3.3 Svår störning i samhällsviktiga IT-system eller elektroniska kommunikationerna

Allvarliga konsekvenser - låg sannolikhet.

Matrisen avser avbrott i de kommunala IT-systemen under en vecka. Vid ett mer omfattande avbrott blir konsekvenserna allvarligare och sannolikheten mindre.

3.2.3.4 Svår störning i fjärrvärmeförsörjningen

Allvarliga konsekvenser – låg sannolikhet

Matrisen avser ett omfattande avbrott under sträng kyla, minst 3 dygn.

3.2.3.5 Svår störning i TV-radiokommunikationerna

Mycket begränsade konsekvenser – mycket låg sannolikhet.

Matrisen avser totalt avbrott i en vecka.

3.2.3.6 Störning i transportsystem och/eller drivmedelsförsörjningen

Allvarliga konsekvenser – mycket låg sannolikhet.

Matris avser långvarigt och större avbrott i transportmedel, vägnätet, järnväg eller drivmedelsförsörjningen.

3.2.3.7 Kärnteknisk olycka med utsläpp eller nedfall av radioaktiva ämnen

Mycket allvarliga konsekvenser – mycket låg sannolikhet.

Matris avser ett större utsläpp eller nedfall av radioaktiva ämnen i kommunen vilket leder till svår störning i viktig samhällsfunktion och skapar svår oro i samhället.

3.2.4 Antagonistiska hot och social oro

Konsekvenser av antagonistiska hot, terrorism och social oro är mycket svåra att förutsäga. Det kan innebära så vitt skilda verkningar beroende på händelse. Dock kan man förutsätta att oavsett vad som inträffat så finns ett omfattande informationsbehov.

3.2.4.1 Sabotage/terrorism

Konsekvenser och sannolikhet går inte att bedöma. Konsekvenserna beror helt på händelse.

3.2.4.2 Social oro/förtroendekris

Konsekvenser och sannolikhet går inte att bedöma.

Med social oro avses någon form av grövre angrepp på det som samhällets institutioner ser som en önskvärd social ordning – det skyddsvärda. Konsek-

vansen av social oro kan leda till en förtroendekris vilken ofta skapas i media och kan vara ett resultat av en extern eller intern händelse.

3.2.5 Sjukdomar

Smittspridning och sjukdomar kommer i och med den större rörligheten hos befolkningen troligtvis att öka. Beroende på typ av sjukdom så varierar konsekvenserna betydande. Om personalfrånvaron stiger under en begränsad period så bör det inte medföra några stora konsekvenser, om det däremot skulle bli långvarig frånvaro eller hög dödlighet så ökar problemen.

3.2.5.1 Allvarlig smittspridning 50 % smittade

Begränsade konsekvenser - låg sannolikhet.

Matrisen avser att minst 15 % är sjuka och frånvarande från arbetet under en period av 6–8 veckor på grund av en ny influensastam (luftvägssmitta). Under vecka två och tre är 50 % frånvarande från arbetet.

3.3 Övriga risker

Inom trafiksektorn finns europaväg 4 med mycket biltrafik och tung trafik med många farliga transporter, även riksväg 90 är högt trafikerad. Det finns också ett flertal kommunala vägar där kommunen har ett specifikt ansvar för trafiksäkerheten. Detta kräver ett aktivt trafiksäkerhetsarbete som kan ge förutsättningar för effektiva skadeavhjälpande åtgärder. Inledningsvis får arbetet inrikta sig mot att ta fram bättre statistik på olyckor och incidenter i samverkan med räddningstjänsten och polisen.

Kommunen har en lång kuststräcka, höga kusten, och flera mindre sjöar och vattendrag som kräver aktivt förebyggande åtgärder vad gäller vattensäkerhet.

Den allt mer förändrade ålderssammansättningen med en större andel äldre över 65 år, ökar även behovet av aktiva skadeförebyggande åtgärder för äldre med inriktning att till exempel förhindra fallolyckor.

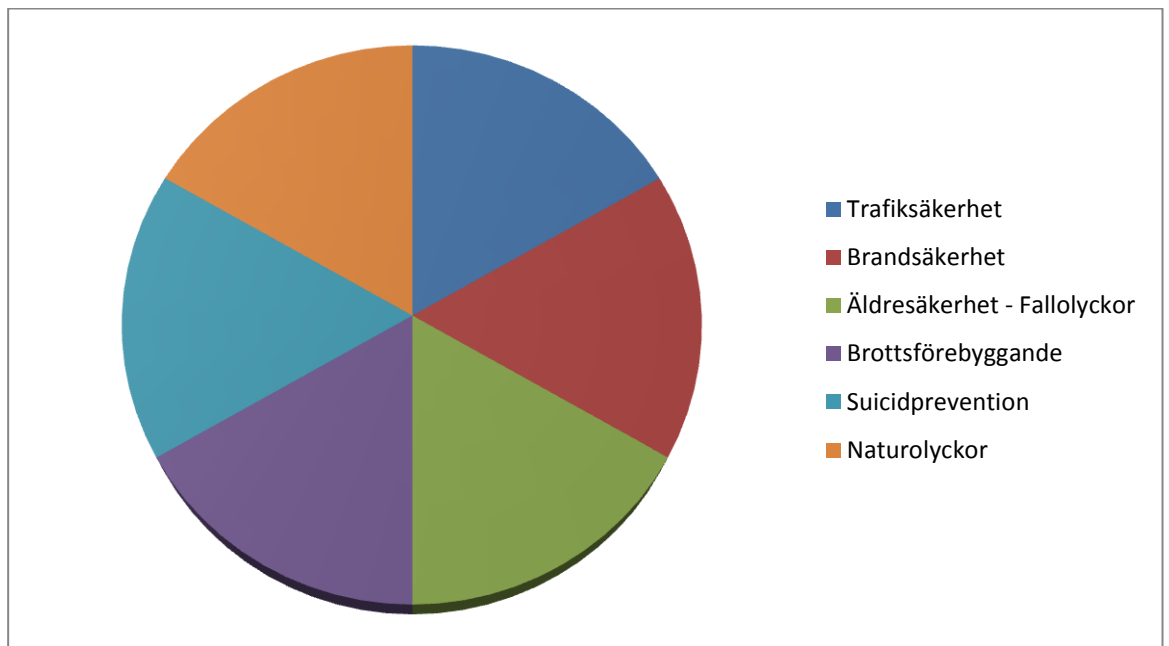
Trots att Kramfors kommun är en kommun med relativt låg brottslighet behöver det genomföras åtgärder inom brottsförebyggande för att kommuninnevånare ska känna sig trygga.

Inom området brandsäkerhet är det viktigt med ett aktivt skadeförebyggande arbete för att förhindra olyckor i samband med bränder.

3.4 Prioriterade verksamhetsområden

Kramfors ska vara en trygg kommun att leva och vistas i. Antalet olyckor i kommunen ska minskas och följderna av inträffade olyckor ska minimeras. För att nå det målet har kommunen beslutat att arbeta inom ett antal prioriterade verksamhetsområden.

Kramfors kommun kommer under programperioden 2016–2019 att arbeta aktivt inom följande verksamhetsområden:

4 Mål

I lagen om skydd mot olyckor anges nationella mål för verksamheten. De nationella målen ska kompletteras med lokala verksamhetsmål. Handlingsprogrammet innehåller följande målbeskrivningar som gäller för den olycksförebyggande verksamheten.

4.1 Nationella mål

Det statliga målet i arbetet för skydd mot olyckor är att färre ska omkomma, mindre ska förstöras och färre ska skadas till följd av olyckor i samhället. Tillfredsställande och likvärdigt skydd Lag om skydd mot olyckor syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd.

4.2 Kommunens mål

Målsättningarna delas in i övergripande mål, säkerhetsmål och prestationsmål.

Övergripande mål kan ses som en vision, ett tillstånd för kommunen som man strävar mot att uppnå i ett mycket långt tidsperspektiv. Säkerhetsmål beskriver ett deltillstånd, delresultat etcetera som i ett kortare tidsperspektiv sannolikt ger sådana effekter att man närmar sig inriktningsmålet.

Prestationsmål är övergripande aktiviteter som sannolikt leder till säkerhetsmålen som man vill uppnå. Prestationsmålen i handlingsprogrammet anges i tidsperspektivet ett eller flera år. Aktiviteter och åtaganden för förvaltningar, kommunala bolag eller andra organisationer anges i verksamhetsplanerna för dessa organisationer och inte i handlingsprogrammet.

4.2.1 Kommunens övergripande mål

Kommunens övergripande mål är att skapa ett säkert och tryggt samhälle, vilket innebär att människor inte utsätts för onödigt lidande eller att allmännyttiga verksamheter kommer till skada på grund av oförutsedda händelser.

Kramfors kommun ska vara en kommun där livsmiljön möjliggör att människor uppnår och behåller en god hälsa.

Kramfors kommun har ett geografiskt områdesansvar gentemot sina kommuninvånare, besökare och näringsliv. Olyckor och skador av olika slag kan idag uppfattas som ofrånkomliga och ”naturliga”. De förväntas inträffa och ses i många fall som en produkt av samhällsutvecklingen. Planering för en trygg och säker kommun kräver helhetssyn och förståelse för synsättet att arbeta skade- och olycksförebyggande. Människor måste förstå att de både kan orsaka olyckor likväl som att de kan vara drabbade.

Detta program ska ligga till grund för hur vi ska granska och ständigt söka efter nya möjligheter samt genomföra lösningar som är för de kommunanställdas och kommuninvånarnas bästa. Målsättningen för kommunens interna säkerhetsarbete är att alla förvaltningar/bolag inom Kramfors kommun ska ha ett fungerande systematiskt säkerhetsarbete.

4.2.2 Kommunens säkerhets- och prestationsmål

Område	Säkerhetsmål	Prestationsmål	Ansvarig
Brandsäkerhet	Medborgarnas kunskap och förmåga att förebygga och hantera bränder ska öka.	Öka antalet medborgare som fått utbildning inom brandskyddsområdet.	HKA
	Brandskyddet i bostäder ska fortsätta öka.	Krambo Bostads AB delar ut (och monterar) brandvarnare till alla hyresgäster. Krambo har monterat brandvarnare i samtliga lägenheter. I samband med rensning av imkanaler så kontrolleras att brandvarnare finns kvar och annars kompletteras man igen.	Krambo
	Brandskyddet i bostäder ska fortsätta öka.	Krambo arbetar aktivt med Systematiskt brandskyddsarbete, SBA, och verkar för att kommunens verksamheter också ska arbeta med dessa frågor, verksamhetsansvar.	Krambo
	Brandskyddet i bostäder ska fortsätta öka.	Kommunens frivilligsamordnare ser över behov av brandvarnare vid hembesök. På sikt kan de även medverka till kartläggning av behov av till exempel spisvakt och bostadssprinkler.	BAS
	Inga brandincidenter	Tydligt och systematiskt brandskyddsarbete. Utbildning: • All personal vart fjärde år • Brandskyddsombud vartannat år	BAS BKU KL MoB
	Inga brandincidenter	I samverkan med Räddningstjänsten: Utbildning av alla elever åk 2, 5 och 8 i brandsäkerhet årligen.	BKU

Brottsförebyggande	Fortsatt samverkan mellan polisen och Kramfors kommun.	Utveckla samverkansöverenskommelse.	KL
	Ökad trygghet	Genomföra trygghetsvandringar i samverkan mellan kommun, polis och räddningstjänst.	KL
	Polisen arbetar närmare medborgarna.	Införa lokala medborgarlöften i Kramfors kommun. Aktivitetsplaner tas fram av polis efter medborgardialoger och genom utvecklade samverkansöverenskommelser med kommunen.	Polisen
	Ökad trygghet	Arbeta med kontroll och snabba reparationer av belysning i utemiljöer.	Tek
	Arbete med att alkoholservering sker på ett ansvarsfullt sätt	Varje år ska krögare och serveringsansvarig personal erbjudas möjlighet till utbildning i ansvarsfull alkoholservering	MoB
	Arbete med att alkoholservering sker på ett ansvarsfullt sätt.	Tillsyn på serveringsställen sker med de intervall som finns i tillsynsplan. Är nöjesutbudet riktat mot unga vuxna kommer dessa serveringsställen att prioriteras.	MoB
	Ökad kunskap om IKT, informations- och kommunikationsteknik	Barn/elever ska regelbundet utbildas om lagar, vett och etikett på nätet.	BKU
	Färre inbrott/stöldar och mindre risk att obehöriga kommer in på skolan	Översyn av öppna/låsta dörrar i skollokaler och om möjligt digitalisera lås i så stor utsträckning som möjligt	BKU
Naturolyckor	Säkra dammar	Kontinuerlig översyn av dammar i kommunens ägo.	TEK
	Minskad risk för ras och skredolyckor	Vid översikts- och detaljplanering samt bygglov tas hänsyn till risker för ras och skred.	MoB KL
Suicidprevention	Inga självmord.	Fortsätta med utbildning av personal inom olika verksamheter som möter suicidala personer.	HKA
	Förbättrad psykisk hälsa.	Utbildning i DISA-metoden med mera. DISA står för Din Inre Styrka Aktiveras och är en metod för att göra ungdomar medvetna om hur de tänker och vad de gör och hur detta påverkar det egna måendet.	BKU
Trafiksäkerhet	Ökad trafiksäkerheten bland barn och ungdomar	Arbeta för att fler unga ska använda cykelhjälm och reflexer. Till exempel genom att delta i kampanjer, dela ut reflexer med mera.	HKA
	Ökad kunskap om kollektivtrafik, skolskjutsar och större förståelse för trafikens villkor och risker.	Genomgång av aktuella säkerhetsrutiner i samband med skolstart – Vett och etikett i trafiken.	BKU
	Utökad samverkan med Krambo med mål att förbättra trafikmiljön runt skolor och förskolor med t.ex. cykel- och mopedpareringar	Mindre trafik nära skolhus. Färre cyklister/mopedister runt skolan	BKU

	Ökad kunskap i trafikfrågor gällande moped och EPA-traktor	Utbildning för aktuella åldersgrupper	BKU
	Ökad säkerhet för gång- och cykeltrafikanter.	Fortsatt arbete med utökning av kommunens gång- och cykelbanor.	TEK
Äldresäkerhet	Färre fallolyckor hos äldre som bor hemma.	Säkerhetsrond av frivilligsamordnare i ordinärt boende start juni -14. Genomför i snitt cirka 4 säkerhetsronder/månad. Målsättningen är att genomföra fler säkerhetsronder och upptäcka och förebygga fler fallrisker i ordinärt boende.	BAS
	Färre fallolyckor hos äldre som bor hemma	Senior alert ska användas i ordinärt boende i hela kommunen, målgrupp: personer 65 år och äldre med insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen. Senior alert är ett nationellt kvalitetsregister för riskbedömning, vidtagna åtgärder och resultat inom områdena fall, undernäring och trycksår. Startade nov-14 i Nylands hemtjänstgrupp. Implementering i övriga hemtjänstgrupper ska genomföras innan årsskiftet 2018/19.	BAS
	Färre fallolyckor hos äldre som bor hemma	Översyn, utveckling av hälsosamtalen (75-årsamtalen)	BAS
	Färre fallolyckor hos äldre som bor hemma samt på kommunens äldreboende	Utvärdering/uppföljning av Senior alert på kommunens särskilda boenden för äldre samt i ordinärt boende. Översyn av genomförda insatser kontra evidensbaserad forskning med mera.	BAS
	Minska risken för halkolyckor i stadsmiljö/bostadsmiljö.	Aktiva åtgärder som prioritering av plogning och sandning på gångvägar och trottoarer.	TEK

5 Samverkande dokument och parter

Programmet för skydd mot olyckor lyder under policyn för hälsa och omsorg. Det finns även ett handlingsprogram som utarbetats och antagits inom räddningstjänsten Höga kusten – Ådalen.

6 Uppföljning

Prestationsmålen i handlingsprogrammet är mätbara för att det i möjligaste mån ska kunna avgöras huruvida ett mål är uppfyllt eller inte. För att underlätta uppföljningen av säkerhetsarbetet ska huvudansvariga inom respektive verksamhetsområde bedöma att en utveckling sker och årligen följa upp de mål som definierats inom området.

Återkoppling sker till säkerhetssamordnaren som informerar kommunstyrelsen. Inför varje ny mandatperiod utvärderas arbetet inom respektive verksamhetsom-

råde. Resultatet av utvärderingen används som underlag för det nya handlingsprogrammet.

7 Nomenklatur

LSO	Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.
LEH	Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
FSO	Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.
SBA	Systematiskt brandskyddsarbete enligt Räddningsverkets allmänna råd SRVFS 2004:3.
Olycka	Plötsligt uppkommen (för någon) oönskad händelse med negativa konsekvenser.
Riskbild	Sammanställning av risker.
Förebyggande	Åtgärder som syftar till att förhindra eller i förväg begränsa konsekvenser av möjliga olyckor.